

TITÓ PARANCSA

I.

Tito elvtárs üget a menet élén,
a keskeny kaptatónak,

Magasan,
a csúcson, lég, Köszirt, sár köröskörül,
Lenn, a szorosban zavaros patak zúg.
Az égen barna, baljós fellegek,
s akár a füst borong a ködgemoly
a luc, a bükk s a fenyők erdejéből.
— Lovagol; ő nem látja, hallja mindezt.
A Gondolat hová ragadta? Mily
világban él? Mitől a mély redő
a homlokán s a görcs a száj körül?
De torpan hirtelen, megáli, megrendül.
Előtte Rém. Dermedtre szívta immár
a sár, a hó, a fagy. Áll. Hídeget áraszt
és szól:

Hová, te vakmerő? E hegyben
én uralkodom. Fordulj meg s tekints
a nyemorult fiúkra, kiket vezetsz,
pörék, mezitlábásak; aszott emberi hús.
Nyavalya vér, leheletemre megfagy.
Hová viszed a kínba és halálba?
Jégszobrokká fagyasztom mind egy szálig,
úgy álltok itt sóbálványok gyanánt
az éji vaksötétben s déli fényben
a hegyi útakon — reppant eröm
jelképeként s embernek intelméül:
hogy van határ, min átállépnj rentás.
Fordulj s ereszkedj vissza völgyedbe,
melenged esentod tűzhelyed tővén;
alázatosan, esendbe; földi törvény,
a legkülönb: csak élni bármikép!
Így szól a Rém; Tito szemében villan
a tűz s tekintete lángot lövell,
lovát ugratja s letapossa a szörnyet
s kiált a csücsről:

Előre!

II.

Tito elvtárs üget a menet élén,
a hegyi út keményebb, fagyosabb.
Űj szörnyeteg vetődik most élébe
s elállja útját. Csúf iszonytatón!
Savány és sárga, bőre lóg, lefeg,
benne, mint üres zsákban a dió
zörög a csontja. Szól a lovasnak:

Állj!

Ámulj! Régóta ismersz, ámde torz
alakom még nem láttad testetöltve,
Én az vagyok, ki rég, akár az árnyék,
nyomodba jár e zúzott tájakon,
Ki ott ül minden udvaron és minden
tűzhely és csűr, pajták s istállók mélyén,
ahol csak éri, nyúl s kifoszt csontkezem
minden tarisznyát: — Éhség a nevem,
Szállj le lovadról; én ülök fel rája!
Majd én viszem a gyászvitézeid
erdőn, szoroson s pusztaságon át,
hol eledelet csak a feketerigó
s mókus talál. Tépd le vörös zászlódat
s rúdjára tűzd fel fekete lobogóm!
Enyém a dics s a győzelem ehelyt! Állj!
Haggy fel lázálmáiddal s térj vissza
a síkra. Szánts, vess, arass szelíden,
mert mindennél fontosabb a kenyér
s a teli gyomor — boldogságok gyöngye!
Ide a kantárt, te tűnj, tágíts!

Titó

leszáll lováról, hátra sem fordulva,
lehajol és egy fagyos göröngyöt
perrá morzsolva nyálás potájába
vágja a Szörnynek s k'ált:

Előre! Előre!

III.

Titó elvtárs az élen vág, s az ormok
csúcsára hág.

    Csak szirt, csak köd iedi
az ormokat. És ott, hol tépve, törve
vergődtek át: új Ré m a sziklatömbön --
a jövevényre mered mostohán,
Szeme akár a bagolyé, gambája
mint a rókáé, fogai patkányfogak.
S a görbe váz csuklója, csigelyája
tüskésen, élesen bök. Vigyorg és szól:
Mi szél hoz s honnan, te kalandor? Merre?
Ismersz-e valj? Kétségek apja vagyok,
a végzet és bűnhődés hírnöke,
Az, aki kénes körmökkel kapar
a fekiösmeretetekbe sirt
porladna benne m'nden földi agyrém,
Mondd, mire törsz? Mit vonszolod e ronc
fiaid éhbe, pusztulásba -- mondd!
Az ágat, melyen az Ezmény gyümölcse --
nem érheti el emberkéz schar!
E hegy egekbe fúrja gögös ormát,
Fordulj kalandor, térj vissza békén
s a tetteid erődhez igazítsd!

s gyarló léptekkel a földön topogj.
 De dörren-villan fönn a hegytetőn,
 fuvall a szél s a köd oszólva fölszáll.
 Vijjog a sas az ég alatt; kisüt
 a nap dicső, meleg, áldó sugárral;
 és Tító hangja zeng akár a zápor
 a bölcs szavára mindig szomjas és
 agyoncsigázott büszke hadra:

Előre!

Dudás Kálmán fordítása

AZ AKKORDMUNKA EGYKOR ÉS MA

Irta: Szalai József

Hazánk a gyors gazdasági újjáépítéséért folyó küzdelemben ma minden polgárától teljesítőképességének maximumát követeli. Ugyanakkor elsőrendű feladat, hogy minden dolgozó, teljesítménye arányában — tehát a legigazságosabban — kapja meg munkájának ellenértékét a munkabérért. E vezérelvnek az akordbér* felel meg, amelynél a munkás az előállított termék mennyisége szerint kapja fizetését. Az akordmunka a munkásság soraiban nem valami jó hírnévnek örvend, ezért jónak látom e cikk keretében rámutatni az akordmunka mivoltára a tőkésrendszerben és ma. De mindenekelőtt rá kell mutatnom a nálunk legjobban elterjedt munkabérformára, az órabérre és azokra az okokra, amelyek miatt ma ez a munkabérforma meg nem felelő.

Az órabér a munkabér egyik formája, amely nem mindig fejezi ki híven a munkás teljesítményét. Vagy több, vagy kevesebb annál amit a munkás egy óra alatt termelt. Az órabérnél az eltöltött idő a mérvadó és nem az árúmennyiség, amelyet a munkás az alatt termel. De vegyünk egy példát: Egy cipész munkás órabére tegyük fel 15 dinár. Ha egy pár cipő elkészítéséhez 8 munkaóra szükséges, akkor a cipész munkásnak 1 óra alatt $\frac{1}{8}$ pár cipőt kell elkészíteni, hogy a munkabére — az órabére — arányban legyen a kitermelt munkával. Ha ettől eltér, tehát, ha akár többet, akár kevesebbet termel, már megbomlik az egyensúly, amelynek vagy a munkás, vagy pedig a munkaadó viseli a következményeit.

De bennünket inkább az a lélektani hatás érdekel, amelyet a tények a munkásból kiváltak. Az órabér egyformán jár a munkásnak, ha akár többet, akár kevesebbet termel egy óra alatt. Az az órabéres munkás, aki túl lépi a termelési átlagot, miután nem látja és nem élvezi megnövekedett munkateljesítményének gyümölcsét, a megfelelő bért, — ha csak nem egészen öntudatos, rendszerint visszaesik a régi színvonalra. Az a munkás viszont, aki még nem érte el a termelési átlagot, nem igen érzi szükségét a termelés fokozásának, hiszen az órabér így is, úgy is jár. De vizsgáljuk meg állításunk helyességét előbbi példánkon.

* A szövegben előforduló «akkord» szót gépeírási hiba folytán tévesen egy k-val szedték: itt helyesbítjük, mert a lapzárta nem tette lehetővé az egész cikk átszedését.